

Bogotá 1

Het Global Christian Forum 2018

Voor de derde keer ontmoeten leiders van kerken en organisaties vanuit de hele breedte van de wereldchristenheid elkaar. Het is twintig jaar geleden dat de idee van een forum van kerken en christelijke organisaties werd gelanceerd op de Assemblee van de Wereldraad in Harare. Vanuit de gedachte dat 'fellowship' onder christenen niet af kan hangen van het lidmaatschap van de Wereldraad, heeft men een platform gebouwd voor ontmoeting. Doelgericht werd geïnvesteerd in het contact met de pentacostale en evangelicale christenen en hun kerken. Na verschillende voorbereidende conferenties, waarbij de betrokkenheid van evangelicale en pinksterchristenen voortdurend groeide, was het mogelijk in 2007 een eerste keer tot een wereldontmoeting van kerkleiders te komen. Het werd een succes vooral omdat men erin geslaagd was de deelnemers te motiveren om het geloofsgesprek met elkaar aan te gaan. Ervaringen met elkaar delen en zodoende elkaar tot steun en inspiratie te zijn: dat was en bleef de grondinspiratie van het forum.

Deze week in Bogotá, de hoofdstad van Columbia, gebeurt het dus voor de derde keer. 250 deelnemers delen met elkaar hoe ze in het leven en in het christen-zijn staan. Het thema is een citaat uit de brief aan de Hebreëen: "Laat de wederzijdse liefde groeien!" (13,1) De basis voor de ontmoeting van alle christenen is gelegd in de voorbije twintig jaar en men heeft geleerd elkaar te waarderen, nu is het de kwestie van de wederzijdse waardering de nodige ruimte te geven zodat ze verder groeien kan. Het gebrek aan eenheid onder de christenen haalt hun getuigenis voor het evangelie onderuit. Onze geloofwaardigheid komt in de knel. Dat is problematisch in een wereld waarin zoveel behoefte bestaat aan eenheid.

Vandaag stonden we uitgebreid stil bij het lot van de Syrisch-orthodoxe aartsbisschop van Aleppo, Mar Gregorios Youhanna Ibrahim die vijf jaar geleden, op 22 april, gekidnapt werd samen met zijn Orthodoxe collega Boulos Yazigi. Van beiden is sindsdien niets meer vernomen. Zij waren samen op de terugweg van een humanitaire missie die ze samen opgezet hadden. In een land van oorlog, probeerden zij van eenheid en vrede te getuigen. Het kwam hen duur te staan. We eren hen als christenen die ook in een moeilijke situatie trouw hun roeping volgden. Midden het puin dat oorlog achterlaat, zijn zij een teken van hoop...en een aansporing voor ons allen om aan verzoening te werken. Dat verzoening tussen de kerken zelf ook mogelijk is, blijkt uit het feit dat meerdere kerkfamilies zich in het afgelopen jaar hebben aangesloten bij 'de verklaring over de rechtvaardigingsleer' die in 1999 al tot stand in de schoot van de Luthers-Rooms-Katholieke dialoog. Sinds de zestiende eeuw was het splijtzwam tussen christenen. Nu dus niet meer. Dat heeft veel inzet gekost, vooral om geheugens te zuiveren van onterechte vooroordelen en scheve interpretaties van de geschiedenis. Dat is het ook wat zo'n forum met de deelnemers en hun kerken doet: het bevrijdt van vooroordelen. Daarom helpt het eraan mee om verzoening te bewerken. Verzoening is het enige medicijn dat in staat is oorlog buiten de deur te houden. Christenen hebben dat medicijn in huis, als genade gekregen. Dat is een grote verantwoordelijkheid.

Bogotá 2

Vertrouwen en gastvrijheid

Dat er meer Christenen in het Zuiden van de wereld wonen dan in het Noorden, dat is al lang geen nieuws meer. Maar dat het er dubbel zoveel zijn, dát wist ik niet. 66% in het Zuiden tegen 34% in het Noorden. Met 631 miljoen vindt men de meeste christenen in Afrika. De gevolgen van deze verschuiving zijn al te merken. Waar wij in Europa nog gedomineerd worden door de Verlichting met de secularisering als gevolg, is men in het Zuiden vaak heel religieus. Lord, een vriendelijke Ghanees van rond de veertig die in Engeland in een Pinkstergemeente werkt als voorganger, vertelt mij dat hij er niets van begrijpt van die pogingen om religie op te vatten als een soort van lagere status in de cultuur die uiteindelijk overwonnen zou moeten worden. Ik vertel over de religiestress in onze samenleving, en over hoe die gevoed wordt door de angst voor het verlies aan individuele autonomie. Hij verstaat het steeds minder en minder. Als men mensen hun religie afneemt, dan verwond je ze. Dat is zijn overtuiging en ik deel ze. Het klinkt als een waarschuwing als hij het zegt en ik vind dat we ze ter harte moeten nemen. Er is geen leven, geen relatie noch enige samenleving die niet een bepaald geloof als basis heeft. Geloof als een diep verlangen naar verbondenheid dat mensen boven zichzelf uittillen kan en hen in staat stelt zich te geven aan een ander. Zover reikt het verstand niet en daarom is het met het verstand alleen geen leven. Maar het verstand hebben we nodig als een instrument, bij onze analyses en reflecties, bij het uitwerken van handelingsplannen en perspectieven waarin die overgave haar concrete beslag krijgt. Geloof en verstand moeten hand in hand gaan. Dat is de positieve boodschap die de secularisatie ons brengt. Dat is wellicht wat het Zuiden dan weer van het noorden te leren heeft.

Het zijn fundamentele vraagstukken die als dusdanig niet op de agenda van het Global Christian Forum staan, maar onderhuids wel overal meespelen. Het zijn ook dé vraagstukken die onderliggend zijn aan de conflicten die wereldwijd tussen allerlei geloofsgemeenschappen spelen. Denk bijvoorbeeld maar aan het debat over homoseksualiteit waar de hele christenheid grondig over verdeeld is. Het Forum brengt zeker geen oplossingen, maar het kan bijdragen aan het bewustzijn dat vertrouwen in en gastvrijheid voor elkaar de voorwaarden zijn om elkaar niet los te laten en op lange termijn misschien zelfs gemeenschappelijke antwoorden te vinden op diepe levensvragen. Zuid en Noord, Pinksterchristen of christen in een traditionele kerk, Evangelicaal van stuk of meer vrijzinnig. Laat ons hopen, laat er ons voor bidden.

Bogotá 3

Het Forum als synode.

Het Global Christian Forum is een synodale ruimte waarin christenen naar elkaar leren te luisteren. Zo vatte Souraya Bechealany, de secretaris van de Raad van Kerken van het Midden Oosten, de functie van het Forum samen. Het is belangrijk dat het Forum zich niet institutionaliseert maar zich ten dienste weet van de kerkelijke en oecumenische structuren die er al zijn. Als kerken hun verantwoordelijkheid willen nemen voor de wereld, dan hebben we deze plekken van ontmoeting en uitwisseling nodig. Om van elkaars ervaringen te horen en elkaar te steunen in het evangelisch getuigenis dat elke kerk en elke geloofsgemeenschap in de eigen context gestalte moet geven. Het hart van de ontmoeting is het samen bidden, want bidden scherpt de aandacht: voor Gods' genade en hoe die zich in mensen manifesteert.

De dienstbaarheid van het Forum is cruciaal. Het is een provisoire voorziening die – waar niet? – tijdelijk van aard is. Het Forum moet bruggen slaan daar waar de instituties dat niet kunnen, om christenen over de drempel naar een meer geïnstitutionaliseerde oecumene te helpen. Er is nog teveel angst voor elkaar en ook wantrouwen. Dat merk je bijvoorbeeld aan het probleem van het proselitisme. Veelal evangelicale groepen zenden missionarissen naar gebieden waar inheemse kerken zich al eeuwen inzetten voor een geloofwaardige christelijke aanwezigheid. Als deze groepen zich dan voorstellen eindelijk eens het 'echte evangelie' te komen brengen, dan getuigt dat van een arrogantie die hemelsgierend (!) is. Zonder enig gesprek gaat zo'n groep aan de slag en ondergraaft daarmee de geloofwaardigheid van de inheemse kerk. Een ander voorbeeld is de kritiek die ook pentacostale groepen hebben op de kerken in in het Westen, die volgens hene veel te liberaal zouden worden. Vaak gaat het daarbij om een eerder oppervlakkige kijk op zaken zonder veel begrip voor de ernst waarmee ook Westerse kerken zich tot hun context proberen te verhouden. Wat hebben we eraan elkaar te beschuldigen van een gebrek aan integriteit? Het Forum is de ruimte waar christenen aan elkaar durven te vertellen wat dat soort van ervaringen met hen doet. Met een 'beleefd oecumenisme' schieten we namelijk niets op.

De kern van het concept van het Forum is ruimte te maken voor het vertellen en beluisteren van elkaars' verhalen. Zo wordt het ook een plek van wederzijds leren. In Bogotá misten we enkele van die belangrijke verhalen, zoals de verhalen van de inheemse volkeren van (Latijns) Amerika. En ook gehandicapten, vrouwen en jongeren waren ondervertegenwoordigd. Dat moet in de toekomst anders. Verhalen over het gebrek aan sociale gerechtigheid, armoede en geweld, horen eveneens

op het Forum thuis. Het zijn de realiteiten waarmee christenen af te rekenen hebben en waarbij zij hun verantwoordelijkheid willen nemen. Maar dat vraagt moed. Bovendien kunnen we niet zonder elkaars' kritische steun. Het Forum is de ruimte waarin die moed gevonden kan worden en waar we elkaar kunnen vasthouden in het nemen van moeilijke keuzes die onvermijdelijk zijn. Een mooi voorbeeld van het bevrijdend effect van echte ontmoeting, beleefden we als een evangelicale christenen opstond en geëmotioneerd vertelde hoe moeilijk hij het vond dat zoveel evangelicalen in Amerika president Trump omarmd hebben. Hij vroeg ons samen te bidden opdat kerken zouden bevrijd worden van hun 'culturele gevangenschap', zoals hij het noemde. In de dynamiek van het Forum had deze broeder de moed gevonden om deze bekentenis in de plenaire bijeenkomst te doen. Hij kreeg oprecht applaus.

Het Forum wil dus een spiritualiteit van dialoog bevorderen die tot het hart van christen-zijn hoort. Dat is ook de dialoog met de Schrift die duidelijk centraal wordt gezet. Samen leren de Schrift te lezen in respect voor ieders context, bindt christenen samen in hun missie te getuigen van de bevrijdende kracht van het evangelie. Het is een langzaam maar diepgaand en noodzakelijk proces dat van ons allen weer maakt wie we zijn: leerlingen van de Heer, die samen op weg zijn. En dat is toch bedoeld met het woord 'synode'?

+Joris Vercammen

